

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 22.12.2022

Vår ref.: 202118964-11 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om at Agder Energi Nett AS har brutt tilknytningsplikten

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fatter vedtak i saken mellom Agder Energi Nett AS og [redacted] om tidsbruk for tilknytning av et 4 MW elvekraftverk etter energiloven § 3-4 a jf. NEM-forskriften § 3-3.

Vi er bedt om å vurdere uenigheten om Agder Energi Nett AS har brutt tilknytningsplikten i saken om forespørsel om tilknytning av et 4 MW elvekraftverk. Vår vurdering er forhåndsvarslet i brev av 9. september 2022.

Vedtak om retting

RME vurderer at Agder Energi Nett AS har behandlet [redacted] sin søknad om nettilknytning i strid med energiloven¹ § 3-4 a jf. NEM-forskriften² § 3-3 ved å:

- ikke ha lagt frem en forsvarlig og veiledende fremdriftsplan for når den omsøkte 4 MW produksjonen kan tilknyttes nettet.

AEN må dokumentere at de har lagt frem en forsvarlig og veiledende tidsplan for tilknytning av elvekraftverket innen 1. februar 2023. AEN må videre dokumentere at de har gitt kunden den informasjon som kunden har krav på. Det innebærer at tidsplanen må være lagt frem for nettkunden.

Tidsfrist for retting er 1. februar 2023.

Generell informasjon

Nettselskapene er monopoler og selskapenes plikter og rettigheter er nærmere regulert i energiloven og tilhørende forskrifter. Blant annet har nettselskapene plikt til å gi nye kunder tilknytning og legge til rette for produksjons- og forbruksøkninger uten ugrunnet opphold.

Alle nettselskap skal ha en beskrivelse av prosessen for tilknytning som er lett tilgjengelig, og hvor det kommer tydelig frem hva som kreves fra den som ønsker tilknytning.

¹ Lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

² Forskrift av 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM)

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Nettselskapet skal også angi en realistisk fremdriftsplan som så langt som mulig overholdes. Vi mener det er viktig at nettselskap har en praksis som er transparent og åpen. Aktører som henvender seg for å få tilknytning må kunne forvente å få nødvendig og oppdatert informasjon. Informasjon om hva som kreves av aktørene må komme tydelig frem i kommunikasjonen mellom partene.

Bakgrunn for saken

Vi viser til uenighet mellom Agder Energi Nett AS (heretter AEN) og [REDACTED] (heretter kunden). Uenigheten går på om AENs behandling av kundens søknad om tilknytning av 4 MW elvekraftverk utgjør et brudd på tilknytningsplikten, jf. enl. § 3-4 a og NEM-forskriften § 3-3. Kunden ønsker tilknytning av et elvekraftverk og har i den sammenheng søkt om nettilknytning.

Nedenfor gis en oppsummering av saksgangen i forbindelse med søknad om tilknytning av kundens elvekraftverk.

Kunden henvender seg første gang til AEN den 18. juni 2021 ved å fylle ut AENs skjema «Kraftproduksjon søknad om nettilknytning». Kvittering for mottak og tildeling av saks- og referansenummer oversendes kunden fra AENs system.

Den 26. november 2021 klager kunden til NVE på AENs søknadsbehandling. Kunden opplyser om gjentatte ubesvarte purringer. RME, som er rette myndighet, fikk saken overlevert fra NVE den 2. desember 2021. Den 18. februar 2022 fikk RME oversendt en klage fra OED etter at kunden var i kontakt med departementet den 31. januar 2022.

RME ba AEN om informasjon i saken den 28. april 2022 hvor vi ba om en begrunnelse for tidsbruken i den konkrete saken, en redegjørelse for AENs tidsfrister ved søknad om nettilknytning, samt rutinene for behandling av innkomne søknader om nettilknytning.

Kunden opplyser om at AEN den 28. april 2022 tok kontakt med ønske om å få oversendt inngitte opplysninger på nytt, og informerte om at behandlingen av søknaden om nettilknytning ville igangsettes. Kunden opplyser om at det fra AEN ble skissert at analysearbeid ville ta en måned å ferdigstille.

RME mottar redegjørelse fra AEN den 19. mai 2022.

RME mottar den 22. august 2022 en orientering fra kunden om at det ikke har vært noen fremgang i saken siden AEN var i kontakt med kunden den 28. april 2022.

På denne bakgrunn legger RME til grunn at 28. april 2022 var første gang AEN var i kontakt med kunden etter at søknaden om nettilknytning av produksjon (4 MW elvekraft) ble innsendt fra kunden den 18. juni 2021. RME har videre lagt til grunn at det ikke har vært fremgang i saken av betydning siden da.

Kunden tar opp følgende gjennom sine henvendelser:

- AEN har verken besvart eller startet behandling av kundens søknad om nettilknytning i tidsrommet fra 18. juni 2021 til 28. april 2022.
- AEN har ikke hatt tilstrekkelig fremgang i saken i tidsrommet etter 28. april 2022.

- Kunden mener igangsatt arbeid med kabel gjennom Tonstad tilsier at det allerede foreligger ferske kapasitetsberegninger, slik at søknaden om nettilknytning burde kunne behandles raskere enn der slike kapasitetsberegninger ikke foreligger.
- Kunden frykter AEN har foretatt og/eller igangsatt nettutbygninger i området som er underdimensjonert ift. samlet etterspurt kapasitet.

Informasjon fra nettselskapet

AEN har kommentert klagen i brev av 19. mai 2022:

- AEN vedkjenner at tidsbruken i saken ikke har vært tilfredsstillende, og at kundens kritikk av denne er berettiget. Den lange saksbehandlingstiden skyldes en stor økning i antall kundeforespørsler, kombinert med tidkrevende prosesser knyttet til ansettelser og nødvendig opplæring av nytilsatte.
- Den lange saksbehandlingstiden rammer innmating- og utmatingskunder likt, da alle havner i den samme utredningskøen.
- Det er ikke avgjort hvordan ombygging av nettet i Sirdal skal skje, og som et resultat av dette er det derfor usikkert om kunden vil ha behov for tilknytning på 22 kV linjen fra Ertsmyra.

Innkomne kommentarer til RMEs varsel om vedtak

AEN kommenterte forhåndsvarslet i brev av 23. september 2022.

De fremhever at alle som ønsket tilknytning til Ertsmyra trafostasjon ble bedt om å stille seg i kø. Kunden meldte ikke interesse for å være med i køen for tilknytning. De fleste som stod i kø, er nå blitt tilknyttet. Det arbeides fremdeles med avklaringer for en ny nettløsning for tilknytning av mer produksjon i området. Kunden er med i denne utredningen.

Kunden kom med innspill til AENs kommentar i brev av 26. september 2022.

Der fremheves det at kunden også var del av den tidligere utredningen sammen med andre grunneiere gjennom Odelskraft. Odelskraft gikk siden konkurs, og søknaden ble derfor ikke fulgt opp. AEN tok ikke hensyn til interessene og prosjektene Odelskraft representerte, selv om disse fremdeles var reelle og aktuelle.

Kunden opplyser, slik RME forstår det, om at kunden fremdeles ikke har mottatt noen veiledende fremdriftsplan eller noe estimat for når utredningene forventes å være ferdigstilt. RME forstår kunden dithen at analysearbeidet som AEN ifølge kunden skisserte at ville ta en måneds tid, fortsatt ikke er ferdigstilt. Kunden vil at RME setter en frist for når AENs nettutredning skal være fullført.

RMEs vurdering

RME legger til grunn at uenigheten gjelder om AEN har brutt tilknytningsplikten i forbindelse med kundens søknad om tilknytning av et 4MW elvekraftverk, jf. enl. § 3-4 a og NEM § 3-3.

RME oppfatter kundens innsendte skjema den 18. juni 2021, «Kraftproduksjon søknad om nettilknytning», som en forespørsel om tilknytning av det omtalte 4 MW elvekraftverket.

Nettselskap har en plikt til å tilknytte ny produksjon.

Tilknytningsplikten for tilknytning av ny produksjon gjelder for alle som har konsesjon for nettanlegg, jf. enl. § 3-4 a første setning i første avsnitt. AEN har områdekonsesjon med grunnlag i energiloven § 3-2, og omfattes derfor av tilknytningsplikten.

Tilknytningsplikten er todelt. Den består av en tilknytningsplikt og en investeringsplikt. Investeringsplikten utløses om det er «nødvendig [å] investere i nettanlegg [for å] tilknytte nye anlegg for produksjon av elektrisk energi», jf. enl. § 3-4 a første setning i første avsnitt. Investeringsplikten omfatter hele investeringsbehovet som tilknytningen utløser. Det betyr at nettselskapet må frigjøre nødvendig nettkapasitet som sikrer at det er driftsmessig forsvarlig å koble til ny produksjon i det eksisterende nettet. Nettselskaps investeringsplikt oppstår derfor når tilknytning til nettet, slik nettet er på tidspunktet hvor kundens forespørsel om tilknytning kommer, vurderes ikke å være driftsmessig forsvarlig.

Nettselskapenes tilknytningsplikt gjelder «uten ugrunnet opphold», jf. NEM § 3-3 fjerde avsnitt første setning. Hva som ligger i vilkåret «uten ugrunnet opphold» må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Veiledende tidsangivelser kan være nyttig som informasjon til kundene, men kravet vil likevel være at tilknytning skal skje «uten ugrunnet opphold». Formålet er at ny produksjon skal tilknyttes så snart som mulig, hvilket igjen medfører at nettselskap må påse at det så snart som mulig blir driftsmessig forsvarlig å tilknytte ny produksjon.³

For at retten til tilknytning skal ha en realitet for nettkunden, bør det være en koordinert fremdrift i sakene. Alle steg i prosessen frem mot en tilknytning skal skje uten ugrunnet opphold.⁴ Det betyr at det stilles krav til progresjon. Kravet om at tilknytning skal skje uten ugrunnet opphold gjelder for alle aktiviteter som er nødvendig for å sikre tilknytning, altså både for tilknytningsprosessen sett under ett og isolert for hvert steg i prosessen. Foruten aktivitetene i NEM-forskriften § 3-3 første setning i fjerde avsnitt må nettselskapene «uten ugrunnet opphold» svare på henvendelse fra kunder og underliggende nett, utrede og gi svar på om tilknytning er driftsmessig forsvarlig, samt søke dispensasjon i tilfeller der nettselskap mener det er grunnlag for unntak.⁵

[Strømnettutvalget](#) hadde en utførlig gjennomgang av tilknytningsprosessen i [NOU 2022: 6 kap. 7](#). Der uttaler de seg især om hvilke krav som stilles til nettselskapene for tilknytning av uttak etter NEM § 3-2, men kravene vil for det vesentlige være tilsvarende for tilknytning av produksjon, jf. energiloven §§ 3-3 til 3-4 a sml. NEM §§ 3-2 og 3-3.

For å kunne oppfylle kravet om uten ugrunnet opphold, må nettselskap ha oversikt over pågående saker og status på sakene til enhver tid. Nettselskap har også ansvar for å gi god informasjon underveis i prosessen, slik at det ikke oppstår misforståelser med hensyn til

³ NVE [Rapport 67/2018](#) pkt. 8 på s. 65

⁴ Rapport 67/2018 på s. 66

⁵ [NOU 2022: 6](#) pkt. 7.2.4 på s. 101

hvem som har ansvar for neste steg i prosessen. De må også ha tilstrekkelige ressurser til å behandle, og svare ut, tilknytningsforespørsler uten ugrunnet opphold.⁶

En lang saksbehandlingstid vil kunne være brudd på vilkåret om «uten ugrunnet opphold».

Nettselskap plikter å gi informasjon underveis

I henhold til NEM § 4-7 tredje avsnitt, har nettselskap informasjonsplikt når det gjelder tariffer og vilkår for bruk av nettet:

«Konsesjonæren skal på eget tiltak informere om tariffer og vilkår for bruk av nettet. Konsesjonæren plikter på forespørsel å gi kunder informasjon om beregning av tariffer og vilkår som er aktuelle for kunden.»

«Vilkår for bruk av nettet» omfatter blant annet vilkår for tilknytning. Nettselskap skal derfor på eget tiltak gi generell informasjon om tilknytning. Det er ikke nærmere presisert i forskriften hvordan dette skal gjøres, men nettselskap bør ha denne informasjonen tilgjengelig på sine nettsider. Informasjonen må være tilstrekkelig detaljert slik at både eksisterende og potensielle kunder vet hva de har krav på, hvordan de skal gå frem for å sikre tilknytning og hvor lang tid dette forventes å ta.

I andre setning fremgår det at nettselskap på forespørsel skal gi informasjon om vilkår som er aktuelle for kunden. Krav om «forespørsel» bør ikke tolkes for strengt. RME mener at henvendelser om tilknytning normalt skal anses som en forespørsel om informasjon.

For tilknytnings av produksjon fremgår det av NEM § 3-3 fjerde avsnitt at nettselskap plikter å legge frem en forsvarlig og veiledende tidsplan for nettilknytningen. Utarbeidelse og fremleggelse av slik tidsplan er en del av behandlingen av en søknad om nettilknytning. Siden tidsplanen skal være forsvarlig og veiledende må den gi et realistisk bilde på forventet tidsbruk og fremdrift, både for prosessen som helhet og isolert for hvert steg. Dersom det skjer vesentlige endringer i en tidsplan for en konkret kunde, bør ny plan sendes kunden med forklaring om årsaken til endringen.

Har AEN overholdt tilknytningsplikten?

Tilknytningsplikten kan sees som en trinnvis prosess der hvert steg må iverksettes «uten ugrunnet opphold» for at nettselskapet kan sies å ha oppfylt tilknytningsplikten. Hvor lang saksbehandlingstid nettselskapet har til rådighet vil bero på en konkret vurdering, hvor det vil sees hen til bl.a. den omsøkte tilknytningens kompleksitet og hvor langt/hvilket trinn man har kommet til i prosessen. De problemstillinger nettselskapet isolerer innledningsvis i behandlingen av en søknad om tilknytning vil kunne tjene som «grunnet opphold» senere i prosessen. Motsetningsvis vil nettselskapet forholdsvis omgående måtte igangsette prosessen med saksbehandlingen av en innkommet søknad om tilknytning av ny produksjon, for å overholde tilknytningsplikten.

I vårt forhåndsvarsel la vi til grunn at AEN ikke hadde vurdert om tilkobling til det eksisterende nettet er «driftsmessig forsvarlig», og at AEN derfor ikke hadde satt seg i

⁶ NOU 2022: 6 pkt. 7.2.4 på s. 101

posisjon til å kunne utarbeide en «forsvarlig og veiledende tidsplan for nettilknytningen», slik de er forpliktet til etter NEM § 3-3 fjerde avsnitt.

AEN informerte oss i ettertid, gjennom sitt brev av 23. september 2022, om at det er påbegynt utredninger for ny nettløsning for tilknytning av ny produksjon, som kunden er med i. Det er derfor slik RME forstår det vurdert at tilknytning til det eksisterende nettet ikke vil være «driftsmessig forsvarlig».

Vi la derfor i vårt forhåndsvarsel feilaktig til grunn at det gikk *over ti måneder før AEN varslet at de påbegynte sin vurdering av tilgjengelig nettkapasitet og [at] over 14 måneder [hadde] passert uten at klager [mottok] avklaring på om det [var] ledig nettkapasitet for å tilknytte produksjonen.*

Det er imidlertid ikke ensbetydende med at AEN har oppfylt tilknytningsplikten. Tilknytningsplikten omfatter også en investeringsplikt. Også nødvendige nettinvesteringer for å kunne tilknytte nettkunder der tilknytning til det eksisterende nettanlegget ikke er driftsmessig forsvarlig, skal skje «uten ugrunnet opphold», jf. NEM § 3-3 fjerde avsnitt. Den «forsvarlige og veiledende tidsplanen for nettilknytningen» nettselskapet plikter å fremlegge utgjør en del av tilknytningsplikten. Denne tidsplanen må nettselskapet presentere for kunden uten ugrunnet opphold etter at vurderingen av om tilknytning er driftsmessig forsvarlig er gjennomført. Dersom det ikke fremlegges en tidsplan, vil det derfor i seg selv kunne utgjøre et brudd på tilknytningsplikten.

Det fremstår uklart om de utredninger som kunden er del i ble igangsatt før kundens søknad om tilknytning den 18. juni 2021, eller som følge av den. I alle tilfeller må kundens søknad og etterfølgende purringer uansett anses som en oppfordring til AEN om å fremlegge en fremdriftsplan. Vi kan ikke se at AEN har lagt fram en slik plan.

I den konkrete saken ble kundens søknad liggende ubehandlet og ubesvart over lang tid. AEN har oppgitt at de bruker RENs avtaler og rutiner som sine egne. Der er anbefalt rutine at saksbehandler bør «bekrefte at søknaden er mottatt og svare på henvendelsen innen rimelig tid», tilsynelatende ikke fulgt. Dersom dette skyldes at søknaden de facto ikke er fordelt til en saksbehandler, kan det indikere at AENs «interne rutiner for å motta, registrere og fordele søknader» ikke fungerer tilfredsstillende. Det vises til oversendt RENBLAD 3002 versjon 1.3 på s. 6. Tilknytningsplikten må vurderes objektivt, slik at subjektive forhold hos nettselskapet – som manglende personellressurser – ikke alene kan anses å gi et «grunnet opphold» i sakens fremgang. Vi viser til tidligere gjengitt sitat fra Strømnettutvalget i den forbindelse.

Når det har gått over 14 måneder uten at det er fremlagt en veiledende fremdriftsplan – og dette ikke skyldes forhold på kundens side – kan ikke AEN anses å ha behandlet saken «uten ugrunnet opphold». Dette, kombinert med at AEN tilsynelatende ikke har overholdt egne saksbehandlingsrutiner, medfører at RME er av den oppfatning at AEN har brutt tilknytningsplikten.

Vi understreker at det ikke i seg selv er tilstrekkelig at AEN har igangsatt utredninger som kunden er en del av. Fremdriften i denne utredningen må skje uten ugrunnet opphold, slik at investeringer i nødvendig nettanlegg kan påbegynnes og tilknytningsplikten oppfylles.⁷

RMEs vurdering er at AEN har brutt tilknytningsplikten ved ikke å ha behandlet kundens forespørsel om tilknytning «uten ugrunnet opphold». AEN har ikke fremlagt en forsvarlig og veiledende fremdriftsplan, slik de er forpliktet til.

Klageadgang

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Energiklagenemnda innen 3 uker. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Energiklagenemnda og sendes til RME. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse rme@nve.no. Se nærmere om krav til klagen i forvaltningsloven [kapittel VI](#).

Ta gjerne direkte kontakt med vår saksbehandler dersom dere har spørsmål.

Nettselskapet kan få tvangsmulkt dersom nettselskapet ikke retter

Dette brevet er også et varsel om tvangsmulkt. Hvis nettselskapet ikke følger vedtaket om retting innen fristen, vil vi vurdere å fastsette en tvangsmulkt⁸, første ledd. Mulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig og løpe helt til nettselskapet retter forholdene i vedtaket.

Dere kan uttale dere i spørsmålet om tvangsmulkt senest 13. januar 2023. Hvis dere har ny informasjon til oss eller vil rette opp i de opplysningene vi har fått tidligere, er det viktig at vi får dette før fristen går ut. Hvis ikke vil vi behandle saken ut fra de opplysningene vi allerede har fått.

Med hilsen

Jon Erik Ur Gjerde
Førstekonsulent

Godkjent av Torfinn Jonassen
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

[Redacted]

GLITRE NETT AS

Kopimottakerliste:

⁷ Se bl.a. RMEs vedtak i [202012257-7](#) og [201903013-10](#)

⁸ jf. energiloven § 10-3.

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og

nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.